

Paa saadanne Steder mener jeg, at det ikke er mere end rimeligt, at Staten træder hjælpende til, det vil sige, naar Beboerne ikke selv kunne magte at opføre Kirken. Men dette Hensyn behøver man ikke at tage lige over for Kirken i Randers. Jeg tror, at de fleste ærede Medlemmer ville være enige med mig i, at der er stor Forskel paa, naar Beboerne i en Hedekommune, en Snes Gaardmænd og et halvt Hundrede Husmænd og Indsiddere, paa Grund af den lange Afstand til Kirken ønske en saadan opført i deres Nærhed — thi det vilde jo være umuligt for dem ved egne Midler at faa den opført — og naar Beboerne i en By som Randers ønske en Kirke bygget der i Byen. Naar vi nemlig se paa Skatteligningen, som i disse Dage bekendtgøres i Bladene, se vi, hvilke store Kapitaler og Indtægter der findes i Byerne, og derfor mener jeg ikke, at Staten behøver at træde hjælpende til, naar man i Byen ønsker en ny Kirke. Vi se ogsaa, at man i Randers har indsamlet saa stor en Kapital som 50,000 Kr. til at bygge en Kirke for, og naar man har gjort det, skulde man saa ikke kunne bygge en Kirke for dette Beløb? Jo, det mener jeg meget godt kan lade sig gøre. Naar vi bygge en Kirke paa Landet, maa vi bygge den for 10—20,000 Kr., og saa maa man nok i en By kunne bygge en Kirke for det tredobbelte af det Beløb, for hvilket der bygges paa Landet. Rigtignok kan en saadan Kirke, som bliver opført for 50,000 Kr., maaske ikke i kunstnerisk Henseende kaldes for en monumental Bygning, og Udsmykningen kan ikke blive saa flot, som vi se mange Steder i Byernes Kirker, men selv om Kirkerne ikke blive saadanne prægtige Bygninger med kostbar Udsmykning, mener jeg, at vi lige fuldt kunne have det samme Ubytte af Kirkegangen. Hvis det skulde være Tilfældet, at der skulde være saadanne Prydelser i Kirkerne, for at Tilhørerne kunde komme i den rette Stemning til at paahøre Ordets Forkyndelse, saa maatte der jo ogsaa gøres noget for at faa en Udsmykning af Landsbykirkerne gennemført, thi i vore Landsbykirker er den eneste Udsmykning som Regel den, at de blive overkalkede, hvidtede en Gang om Aaret. Hvis Udsmykningen skulde have saa meget at sige, synes jeg, at Kirkesynet maatte komme til at gøre en Del Udsættelser paa Grund af saadanne Mangler, og Tiendejeren maatte da lade disse Mangler afhjælpe. Jeg mener imidlertid ikke, at saadan Udsmykning eller kostbare Prydelser behøves, og derfor mener jeg, at de

godt kunne bygge en Kirke i Randers for de 50,000 Kr., der allerede ere indsamlede, og er der da nogen, der synes at Kirken bliver for tarvelig, saa faa de nok ogsaa flere Penge indsamlede til den.

Bjerre: Da der fra forskellige Sider er faldet Udtalelser med Hensyn til Randers Kirken, skal jeg supplere mine Udtalelser fra i Gaar med en enkelt Ting. Det er saaledes blevet hævdet, at det vilde være uretfærdigt, om man ikke gav en saadan Bevilling, da de gode Borgere i Randers jo ogsaa ere Statsborgere. Jeg vil dog bestemt hævde, at naar vi give Tilskud til denne rige og velstillede Købstadkommune, gøre vi Uretfærdigheden større, end den er, skaber meget store Uretfærdigheder, idet Grundejerne i disse Købstadkommuner kun svarer en Brøkdel af Skat sammenlignet med Landbruget. Fabrikanterne i disse Byer kræve Skat i stor Stil af Landboerne, saa at der aarlig maa betales Millioner fra Land til By. Forholdet er jo i Randers og mange andre Steder det, at Landboerne maa betale Præsternes Løn, at Byerne have et Læbælte og en Mængde andre Ting, og naar Forholdet er det, at der finder en saadan Uretfærdighed Sted Dag for Dag, skulde man saa ved en fri Beslutning forøge denne Uret? Nej, i denne Forbindelse skal man ikke tale om Uretfærdighed. Der er sagt, at vi skulde have organisatoriske Love til at bøde derpaa. Ja, lad os vente paa disse. Faa vi Love, der stille alle Borgere lige med Hensyn til Skat, stille dem lige i det hele, kunne vi tale om at give et saadant Tilskud, men indtil dette sker, faa vi at vente. Naar der skal gives Love som en Skolelov, Fattiglov, Sygekasselov o. s. v., skulde selvfølgelig Borgere i Byerne og paa Landet være lige-stillede. Men her er der Tale om en fri Bevilling, og hvis man vilde give en velstillet Kommune en saadan, vilde det være at forøge Uretfærdigheden, det vilde være at forøge Uretfærdigheden, naar man vilde bruge af Borgernes Midler til dermed at gavne en saadan Kommune. Det vilde være en nydelig Svikmølle man kom ind i, naar Byerne i Kraft af denne Forret, denne Uretfærdighed voksede sig store og bleve ved at vokse sig store. Fik de saa Trang til Kirker, Hospitaler o. s. v., skulde vi bygge videre paa den fortsatte Uretfærdighed og ifølge Logikken i denne Tankegang tvinges til at bruge af Statens Midler til at bygge Kirker for. Derfor er jeg glad ved, at der bliver sagt stop, og det